بهبود بازدهٔ ائرودینامیکی ایرفویلهای نوسانی رینولدز پایین با استفاده از فلپهای گرنی

علیرضا نادری'، علیرضا بیکی' ۱ استادیار مجتمع دانشگاهی هوافضا، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران، prof.naderi@gmail.com ۲ کارشناس ارشد مهندسی هوافضا، مجتمع دانشگاهی هوافضا، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران

> تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۰۷/۰۶ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۰۵/۲۴

*چکید*ہ

اصولاً بال وسائل هوایی سرعتپایین، که در اعداد رینولدز پایین پرواز میکنند، برای افزایش برد و کاهش مصرف سوخت باید همانند پرندگان بهصورت بالزن طراحی شود. اما بررسی ایرفویل ثابت ایجاد میکنند، اما گاهی کاهش این نیرو در فروحمله بسیار زیاد است؛ پس یا باید از مدهای پیچیدهٔ حرکتی استفاده نمود یا ایرفویلی با پروفیل پیچیده طراحی کرد. هدف از تحقیق حاضر بهبود بازدهٔ ائرودینامیکی ایرفویلی با پروفیل پیچیده طراحی کرد. هدف طراحی فلپ گرنی بر آن میباشد که هم در فراحمله و هم فروحمله بازدهٔ ائرودینامیکی بهتر از ایرفویل نوسانی صاف ارائه دهد. برای این منظور از روش عددی فشار پایه حجم المان محدود روی شبکهٔ متحرک استفاده شده است. در کار حاضر، مکان و ارتفاع فلپهای گرنی بهعنوان دو پارامتر مهم طرح مطالعه شده است. در کار حاضر، مکان و ارتفاع فلپهای گرنی لبهٔ فرار نزدیکتر باشد، بازدهٔ ائرودینامیکی افزایش میابد؛ هرچند که ارتفاع آنها باید در یک معدود شوی محدود شود. گردابههای تولیدشده توسط ایرفویل فلپ گرنی نقشی اساسی را در بهبود بازدهٔ ائرودینامیکی افزایش مییابد؛ هرچند که ارتفاع آنها باید در یک مهبود بازدهٔ ائرودینامیکی ایفا میکنند. این گردابهها از طریق تغییر توزیع فشار و همینطور ائرودینامیکی میشوند.

> **واژ گان کلیدی** ایرفویل نوسانی، گرنی فلب⁽، بازدهٔ ائرودینامیکی

۱. مقدمه

هرچند استفاده از سطوح بالزن برای دستیابی به بازدهٔ ائرودینامیکی با توان مصرفی کم در اعداد رینولدز پایین پیشنهاد میشود، اما مدهای حرکتی نوسانی کارا سبب محدودیت در این

انتخاب می گردد [۱]. این مدهای حرکتی شکلهای پیچیدهای دارند و سازوکار اعمال آنها پیچیده و هزینهبر است. بهجای این مدهای پیچیده شاید بتوان نوسان هارمونی ساده مد نظر قرار داد و

برای کنترل جریان حول آنها نیز ایدههای آسانی پیشنهاد و اعمال کرد. تحقیقات انجامشده در زمینهٔ ایرفویلهای نوسانی نشان میدهد که ضرایب ائرودینامیکی بهطور چشم گیری تحت تأثیر مشخصات تابع نوسان قرار دارند [۲]. هرچند افزایش مقدار بـرا در فراحمله از حالت شبهپایای ایرفویل بیشتر است، اما در فروحمله با کاهش زیاد مقدار بـرا مواجه شده و ممکن است بهصورت نوسانی باشد [۳]. بنابراین کنترل یا مدیریت جریان بهمنظور حفظ یا افزایش نیروی بـرا در فراحمله و جلوگیری از کاهش آن در فروحمله ضروری است. افزایش بازدهٔ ائرودینامیکی و نیروی پسا فروحمله ضروری است. افزایش بازدهٔ ائرودینامیکی و نیروی پسا فروحمله ضروری است. افزایش بازدهٔ ائرودینامیکی و نیروی پسا فروحمله ضروری است. افزایش بازدهٔ ائرودینامیکی و نیروی پسا فروحمله ضروری است. افزایش بازدهٔ ائرودینامیکی و نیروی پسا در این دو مرحله نیز باید مد نظر قرار گیرد. تاکنون برای کنترل شده است [۴–۵]. از طرفی فلپهای گرنی بهعنوان یک روش کنترل جریان غیرفعال در سالیان اخیر قابلیتهای خود را نشان دادهاند [۶–۲] و از آنها برای کنترل جریان روی ایرفویلهای نوسانی رینولدز بالا استفاده شده است [۸–۹].

فلپهای گرنی نخستین بار توسط دانیل گرنی^۲، رانندهٔ اتومبیلهای مسابقه، در مسابقات ایندیاناپولس^۳ مورد استفاده قرار گرفت [۱۰–۱۱]. این فلپها صفحههایی سادهاند که معمولاً ارتفاع بسیار کمی در مقابل طول وتر ایرفویل داشته و به صورت عمودی به لبهٔ فرار ایرفویل نصب می شوند (شکل ۱). تاکنون از فلپهای گرنی در کاربردهای متنوعی چون پرهٔ فنها به منظور خنک کاری [۱۲]، بهبود بازدهٔ ائرودینامیک ایرفویلها [۱۰] و جز اینها استفاده شده است.

اولین بررسی آزمایشگاهی روی گرنی فلپها توسط لیبک روی یک ایرفویل نیومن ثابت در اعداد رینولدز بالا صورت گرفت [۱۳]. این پژوهشگر نتیجه گرفت که گرنی فلپ با ارتفاع ۱/۲۵ درصد طول وتر، باعث افزایش برا و کاهش پسا میشود. همچنین نشان داد برای اینکه بیشنهٔ کارایی ائرودینامیکی از گرنی فلپها بهدست آید، باید ارتفاع آنها بین ۱ تا ۲ درصد طول وتر ایرفویل باشد. با این وجود تحقیقات دیگر، بیانگر افزایش پسا و

استفاده از گرنی فلپها در ابعاد بسیار وسیع تر می باشند [۱۰، ۱۲]. از پارامترهای مهم در طراحی این وسائل، ارتفاع، موقعیت نصب، زاویهٔ نصب و شکل آنها میباشد [۱۰]. در ایرفویلهای فروصوت، فلپهای گرنی مکش سطح بالایی ایرفویل و فشار سطح پایینی آن را افزایش میدهند که منجر به افزایش نیروی بـرای ایرفویل می شود. فلپهای گرنی با ایجاد گردابههایی پادساعتگرد در پاییندست جریان باعث افزایش انحنای ایرفویل و تغییر موقعیت شرایط کوتا می شوند. همچنین ایجاد یک ناحیهٔ چرخشی در بالادست فلب گرنی سبب افزایش فشار روی سطح بالایی فلب گرنی و در نتیجه افزایش فشار کل روی ایرفویل می شود. ناحیهٔ گردابهای بلندی که در پاییندست گرنی فلپها قرار دارد، میتواند باعث حذف یا کاهش ناحیهٔ جدایش در سطح بالایی ایرفویل و نزدیک لبهٔ فرار شود. از طرفی، گرنی فلپها باعث افزایش پسا می شوند، اما نسبت برا به پسا تحت شرایطی بسیار بیشتر افزایش میباید. هدف این مقاله، بررسی توانایی گرنی فلپها بهعنوان یک روش غیرفعال و طراحی آنها برای بهبود کارایی ائرودینامیکی ایرفویلهای نوسانی رینولدز پایین میباشد که در این نوع جریانها تحقیقهای مشابه انجام نشده است.

۲. شرح مسئله

در اینجا، برای تأثیر مناسب بر ناحیهٔ نوسانی جریان روی سطح پایینی ایرفویل نوسانی، گرنی فلپهای متفاوت در لبهٔ فرار قرار میگیرد. برای مقایسه، نتایج ایرفویل با انواع مختلف گرنی فلپها با هم و با ایرفویل بدون گرنی فلپ ارائه میشود. طول وتر ایرفویل واحد است و تمام طولها با آن بیبعد میشود. گرنی فلپ در لبهٔ فرار و در فاصلههای ۱/۵ و ۳ درصد طول وتر از لبهٔ فرار قرار میگیرد و ارتفاع آن نیز ۱/۵ و ۳ و ۶ و ۸ درصد طول وتر میباشد. معادلهٔ نوسان این ایرفویل به صورت رابطهٔ ۱ است: $\alpha(t) = \alpha_0 + \alpha_1 \sin(2f^*t)$ (۱)

۳. مدل ریاضی و روش عددی

معادلات حاکم شامل معادلات بقای جرم و اندازه حرکت است که در فضای لاگرانژی - اویلری بهصورت زیر نوشته می شوند:

$$\frac{d}{dt} \iiint_{\mathcal{G}(t)} \rho \, d\,\mathcal{G} + \iint_{S(t)} \rho(\boldsymbol{V} - \boldsymbol{V}') \cdot \boldsymbol{dS} = 0 \tag{(Y)}$$

$$\frac{d}{dt} \iiint_{\mathcal{G}(t)} \rho V d\mathcal{G} + \iint_{S(t)} \rho V (V - V') \cdot dS = \iint_{S(t)} \sigma \,\hat{n} \, dS \qquad (\Upsilon)$$

در این شکل زاویهٔ نصب ایرفویل ۱۰ درجه است و گرنی فلپ با ارتفاع ۱٫۵ درصد طول وتر ایرفویل در لبهٔ فرار ایرفویل قرار دارد. روی محیط ایرفویل با شبکهٔ چهارضلعی و کمی دورتر شبکهٔ بیسازمان سهضلعی تا محل مرزهای آزاد، ورودی و خروجی استفاده می شود. فاصلهٔ مرکز ایرفویل از مرزهای آزاد و ورودی و خروجی ۳۰ است. سرعت جریان در مرز ورودی و مرزهای آزاد واحد است. مقدار فشار در مرز خروجی نیز واحد است. عدد رینولدز جریان بر مبنای طول وتر ایرفویل و سرعت ورودی برابر ۱۰۰۰ است. به منظور بررسی حساسیت حل به شبکهٔ محاسباتی و گام زمانی از سه شبکهٔ ریز و درشت بهترتیب با حدود ۷۰۶۹، ۱۶۰۹۳ و ۲۵۹۴۹ گره و گامهای زمانی ۰٫۱، ۲٫۰۵ و ۲۰٬۰۲ روی حالت شکل ۲ استفاده شده است که نتایج نشان دهندهٔ اختلاف ناچیز جوابها در شبکههای متوسط و ریز و با این گامهای زمانی است (شکلهای ۳ و ۴). در این مقاله در همهٔ حالات بیش از ۱۶۰۰۰ گره در کل میدان وجود داشته و گام زمانی نیز ۰/۰۵ در نظر گرفته شده است.

٤. اعتبارسنجی روش عددی

برای بررسی اعتبار روش عددی حاضر جریان آرام حول یک سیلندر با حرکت نوسانی انتقالی عمود بر مسیر جریان مورد بررسی قرار گرفته است. معادلهٔ حرکت سیلندر بهصورت مقرار گرفته است. معادلهٔ حرکت سیلندر بهصورت سیلندر است و $g = A \cos(2\pi f_e t)$ سیلندر است و $g = A \cos(2\pi f_e t)$ سیلندر است که مقدار آن ۲٫۰ قطر سیلندر است و g = f فرکانس نوسان سیلندر است که مقدار آن ۲٫۰ قطر سیلندر است و f_o کرکانس ریزش گردابه نوسان سیلندر است که مقدار آن ۲٫۰ قطر سیلندر است و g = f فرکانس ریزش گردابه نوسان سیلندر است که مقدار آن ۲٫۰ قطر سیلندر است و f_o کردابه نوسان سیلندر است که مقدار آن ۲٫۰ برابر فرکانس ریزش گردابه خول این سیلندر نوسانی دول ۵ شبکهٔ کار رفته خول این سیلندر نوسانی دول ۵ شبکهٔ کار رفته خول این سیلندر نوسانی، وقتی سیلندر در ول و کوتی آ آ و یانگ و بالاراس [۱۷] در شکل ۶ مقایسه شده است. محور افقی این گرافها زاویه را برحسب درجه نشان میده میدند که از نقطهٔ سکون در جهت ساعتگرد افزایش مییابد. مورا های روش حل حاضر نسبت به جوابهای یانگ و بالاراس به جوابهای یانگ و بالاراس

٥. بررسي نتايج

برای بررسی موقعیت مکان نصب فلپهای گرنی، آنها دقیقاً در لبهٔ فرار و همچنین در فواصلی که ۰٬۹۸۵ و ۰٬۹۷ درصد طول وتر از

بردار سرعت سطوح حجم محدود و $V' = u'\hat{i} + v\hat{j}$ بردار عمود بر سطح سلول با بزرگی $dS = (ds_x)\hat{i} + (ds_y)\hat{j}$ سلول \hat{n} ، $dS = [(ds_x)^2 + (ds_y)^2]^{1/2}$ و & حجم مربوط به هر حجم محدود است. همچنین در این معادله σ تانسور تنش کل است. در این مقاله از دیدگاه لاگرانژی - اویلری برای حل میدان جریان و با روش حجم المان محدود استفاده می شود [۱۴–۱۵]. از رویکرد مرتبه دوم زمانی در تقریب جملات زمانی استفاده شده است. برای تقریب جملات پخش در معادلات، از توابع شکلی اجزای محدود استفاده می شود. جملات فشار نیز با استفاده از آن تقریب زده می شوند. در تمامی معادلات حاکم بخشی از جملات جابهجایی که بهطور صریح متأثر از حرکت شبکه است با استفاده از قوانین بقای هندسی و رویکردهای زمانی ایجاد شده بهدست میآید. بخش دوم جملات جابهجایی هم بهطور یکپارچه در تمام معادلات حاکم با روش بالادست و با استفاده از آثار فیزیک جریان تقریب زده می شوند. با حل جریان در دامنههای پیچیده نشان داده شده است که روش ترکیبی بهطور یکسان و دقیقی قادر به محاسبهٔ شارها در المان های ثابت یا متحرک سهضلعی و چهارضلعی میباشد [۱۴-18]. شبكة بهكار رفته حول اين ايرفويل بهصورت تركيبي است. بخشی از شبکهٔ اولیه قبل از شروع دوران ایرفویل در شکل ۲ نمایش داده شده است.

شکل ۲. شبکهٔ ترکیبی ایجادشده حول ایرفویل نوسانی

لبهٔ حمله فاصله دارند، نصب شدهاند. در اینجا ارتفاع فلپ ۱/۵ درصد طول وتر است. قسمت الف از شکل ۷ نشان دهندهٔ افزایش نیروی برا روی ایرفویل های نوسانی در تمام حلقهٔ نوسان میباشد. نتایج نشان میدهد ضریب برا هم در فراحمله و هم در فروحمله به مقدار قابل توجهی افزایش یافته است. همچنین مشاهده میشود که هرچه مکان نصب فلپهای گرنی به لبهٔ فرار ایرفویل نزدیکتر باشد، برا بیشتر افزایش یافته است و این افزایش برا در بیشینهٔ زاویهٔ حمله مشهودتر است. از طرفی با افزایش یافته است و هرچه فلپهای گرنی به لبهٔ فرار نزدیکتر توجه به قسمت ب از شکل ۷ مشاهده میشود که پسا نیز شود، این افزایش پسا نیز بیشتر میباشد. با اینوجود شکل ۸ نشان میدهد که بازدهٔ ائرودینامیکی افزایش یافته است. همچنین نشان میدهد که بازدهٔ ائرودینامیکی افزایش یافته است. همچنین نشان میدهد که بازدهٔ ائرودینامیکی افزایش یافته است. همچنین که گرنی فلپ در لبهٔ فرار آن قرار گرفته است در اینجا نیز مورد مقایسه قرار گرفته است. همان گونه که مشاهده میشود، با نزدیکشدن به لبهٔ فرار، ضریب برا و

شکل۵. نمایی از نمونهٔ شبکهٔ بهکار رفته در اطراف سیلندر دایروی

کارایی ائرودینامیکی نیز افزایش یافته مییابد. شکل ۹ آثار ارتفاع را بر ضرایب ائرودینامیکی ایرفویل نوسانی نشان میدهد. برای این منظور گرنی فلپها با ارتفاعهای ۱٫۵، ۳، ۶ و ۸ درصد طول وتر ایرفویل دقیقاً در لبهٔ فرار قرار گرفتهاند. همان طور که مشاهده میشود، برا و پسا هر دو افزایش یافته و هرچه ارتفاع گرنی فلپها بیشتر باشد، این افزایش نیز بیشتر است.

شکل ۱۰ نشان میدهد که باوجود افزایش پسا، بازدهٔ ائرودینامیکی افزایش یافته است. از طرفی، با مشاهدهٔ شکل ۱۰ میتوان دریافت که هرچه گرنی فلپها ارتفاع بیشتری داشته باشند در زوایای حملهٔ پایین کارایی بیشتری خواهند داشت. شکل ۱۱ خطوط جریان و شکل ۱۲ میدان فشار اطراف ایرفویل صاف و ایرفویل با فلپ به ارتفاع ۶ درصد وتر که در لبهٔ فرار قرار گرفته است، را در حدود سهچهارم از پریود کامل نوسان آن مقایسه میکند. پیکان بهسمت بالا بهمعنای فراحمله و پیکان بهسمت پایین بهمعنای فروحمله است.

با نتایج جیلمن و کوتی [۱۶] و یانگ و بالاراس [۱۷]

میدان جریان با استفاده از خطوط جریان نمایش داده شده است. با توجه به اینکه خطوط جریان خطوطی مماس بر بردار سرعتاند و سطح جسم متحرک است، ممکن است این خطوط عمود بر سطح نیز باشند و این حالت در میدانهای جریان مرجع ۱۷ نیز مشاهده میشود. گردابههای پادساعتگرد ایجادشدهٔ ایرفویل با گرنی فلپ، بهسمت پاییندست حرکت میکند و سبب ایجاد ناحیهای کمفشارتر از ایرفویل صاف در لبهٔ فرار میشوند. گردابههای سطح بالایی ایرفویل گرنی بزرگتر و سرعت دوران

بیشتری دارند، پس ایرفویل گرنی نسبت به ایرفویل صاف مکش بیشتری حس میکند. از طرفی، بهدلیل انسداد جریان که حاصل وجود فلپ گرنی در مسیر جریان است، سطح پایین ایرفویل گرنی فشار بیشتری حس میکند. افزایش مکش در سطح بالایی و افزایش فشار روی سطح پایینی سبب افزایش مضاعف برا میشود. در زوایای کم فروحمله گردابهای اضافی روی سطح بالایی ایرفویل گرنی فلپ تولید شده که آنهم سبب افزایش برا فروحمله در زوایای پایین نسبت به ایرفویل صاف می شود.

شکل ۷. تغییرات ضرایب ائرودینامیکی با مکان قرار گیری فلپ های گرنی؛ الف) ضریب بـرا، ب) ضریب پسا

شکل ۸ تغییرات بازدهٔ انرودینامیکی با تغییر مکان قرار گیری فلپهای گرنی

٦. نتيجەگىرى

در این مقاله با استفاده از یک روش عددی فشار پایه حجم المان محدود بازدهٔ ائرودینامیکی حاصل از فلپهای گرنی در یک ایرفویل نوسانی در عدد رینولدز پایین ۱۰۰۰ به دست آورده شده

است. بررسی نتایج نشان میدهد که فلپهای گرنی بهطور چشمگیری باعث افزایش برا و پسا میشوند اما میزان افزایش برا بیشتر میباشد که منجر به افزایش بازدهٔ ائرودینامیکی

ایرفویلهای نوسانی می شود. نتایج نشان می دهد که هرچه مکان نصب گرنی فلپها به لبهٔ فرار نزدیک تر شود، بازدهٔ ائرودینامیکی بیشتر می شود؛ اما ارتفاع آن تا حد محدودی می تواند افزایش یابد.

ایجاد نیروی مناسب جهت افزایش بازده در سطح بالای ایرفویل حاصل از تغییرات حرکتی گردابه لبهٔ حمله و در سطح زیر ایرفویل ناشی از افزایش فشار است.

شکل ۹. تغییرات ضرایب ائرودینامیکی با ارتفاع فلپهای گرنی؛ الف) ضریب برا، ب) ضریب پسا

شکل ۱۱. مقایسهٔ خطوط جریان اطراف ایرفویل صاف و ایرفویل با گرنی فلپ

 $\overline{\mathbf{O}}$

شکل ۱۲. مقایسهٔ میدان فشار اطراف ایرفویل صاف و ایرفویل با گرنی فلپ

- [1] Wang, Z.J. "Aerodynamic efficiency of flapping flight: analysis of a two-stroke model." *Journal* of *Experimental Biology*, 2008, 211, pp. 234-238.
- [2] Amiralaei, M.R., A. ghanbari, S.M. Hashemi. "An investigation into the effects of unsteady parameters on the aerodynamics of a low Reynolds number pitching airfoil." *Journal of Fluids and Structures*, 2010, 26(6), pp. 979-993.

[۳] نادری، علیرضا، مسعود دربندی، محمد طیبی رهنی. "بررسی تأثیر نوسان بر ضرایب ائرودینامیکی ایرفویل با یک الگوریتم دقیق عددی"، هفدهمین کنفرانس سالانهٔ مهندسی مکانیک،

دانشگاه تهران.

- [4] Post, M.L., T. C. Corke. "Separation control using plasma actuators: Dynamic stall vortex control on oscillating airfoil." *AIAA Journal*, 2006, 44(12), pp. 3125-3135.
- [5] Rehman, A., K. Kontis. "Synthetic jet control effectiveness on stationary and pitching airfoils." *Journal of Aircraft*, 2006, 43(6), pp. 1782-1789.
- [6] Brown, L., A. Filippone. "Aerfoil at low speed with Gurney flaps." *The Aeronautical Journal*, 2003, pp. 539-564.
- [7] Li, Y., J. Wang, P. Zhang. "Influences of mounting angles and locations on the effects of gurney flaps." *Journal of Aircraft*, 2003. 40(3), pp. 494-498.
- [8] Joo, W., Lee, Bo-Sung, Yee, Kwanjung, Lee, Dong-Ho. "Combining passive control method for dynamic stall control." *Journal of Aircraft*, 2006. 43(4), pp.1120-1128.
- [9] Yee, K., W. Joo, D.H. Lee. "Aerodynamic performance analysis of a Gurney flap for rotorcraft application." *Journal of Aircraft*, 2007. 44(3), pp. 1014-1003.

- [10] Wang, J.J., Y. C. Li, K. S. Choi. "Gurney flap-Lift enhancement, mechanisms and applications." *Progress in Aerospace Sciences*, 2008. 44(1), pp. 22-47.
- [11] Julia, C., et al. "An Experimental Investigation into the Effect of Gurney Flaps on Various Airfoils", in 49th AIAA Aerospace Sciences Meeting including the New Horizons Forum and Aerospace Exposition. 2011, American Institute of Aeronautics and Astronautics.
- [12] Greenblatt, D. "Application of Large Gurney Flaps on Low Reynolds Number Fan Blades." *Journal of Fluids Engineering*, 2011. 133(2): pp. 021102-021102.
- [13] Liebeck, R.H. "Design of Subsonic Airfoils for High Lift." *Journal of Aircraft*, 1978. 15(9): pp. 547-561.
- [14] Darbandi, M., A. Naderi. "Multiblock hybrid grid finite volume method to solve flow in irregular geometries." *Computer Methods in Applied Mechanics and Engineering*, 2006, 196(1–3): pp. 321-336.
- [15] Naderi, A., M. Darbandi, M. Taeibi-Rahni. "Developing a unified FVE-ALE approach to solve unsteady fluid flow with moving boundaries." *International journal for numerical methods in fluids*, 2010. 63(1), pp. 40-68.
- [16] Guilmineau, E., P. Queutey. "A numerical simulation of vortex shedding from an oscillating circular cylinder." *Journal of Fluids and Structures*, 2002. 16(6): pp. 773-794.
- [17] Yang, J., E. Balaras. "An embedded-boundary formulation for large-eddy simulation of turbulent flows interacting with moving boundaries." *Journal of Computational Physics*, 2006, 215(1).

پىنوشت

^{1.} Gurney Flap or wickerbill

^{2.} Daniel Sexton Gurney (1931 -)

^{3.} Indianapolis